

Afgjort den 22. oktober 2015

10

Miljø- og Fødevarerministeriet. København, den 8. oktober 2015.

- a. Miljø og Fødevarerministeriet anmoder om Finansudvalgets tilslutning til at etablere en ny tilskudsordning med henblik på, at kommunerne kan opkøbe retten til at drive dambrug, som grundlag for vandløbsrestaurering. Udgiften på 20,0 mio. kr. i 2015 afholdes af den på finansloven for 2015 opførte bevilling på § 23.73.12 Skovbrugsforvaltning iht. skovloven.
- b. Drift af dambrug baserer sig normalt på indvinding af vand fra vandløb. Vandet i vandløbet stemmes op via et stemmeværk og ledes til damme med fisk, hvorefter vandet ledes tilbage til vandløbet. Opstemning af vandløb spærrer for fri passage for bl.a. fisk i vandløbet. Dette kan imødegås ved at etablere et omløbsstryg forbi opstemningen. Omløbsstryg er dog ikke den miljømæssigt optimale løsning i forhold til at fjerne opstemningen fra vandløbet og nedlægge dambruget, idet opstemningen støver vandet op og hindrer vandets naturlige strømning i vandløbet, ligesom udledning af næringsstoffer til vandmiljøet vil fortsætte ved dambrugets fortsatte drift.

Den igangværende vandløbsindsats, som skal forbedre den økologiske tilstand af de danske vandløb, omfatter bl.a. fjernelse af spærringer i forbindelse med opstemninger ved ca. 110 dambrug. Det vurderes muligt at gennemføre en del af denne indsats ved en frivillig ordning om opkøb af retten til at drive dambrug. Ordningen vurderes at ville omfatte 15 – 20 dambrug. En frivillig ordning om opkøb af retten til drift af dambrug vil således understøtte gennemførelsen af dele af ovennævnte indsats og dermed EU's vandrammedirektiv.

Ordningen vil åbne mulighed for, at kommuner kan indgå en frivillig aftale med ejere af dambrug om opkøb af retten til drift af dambruget. Med den frivillige aftale afstår ejeren retten til at opstemme vandløbet og retten til at indvinde vand fra vandløbet. Aftalen tinglyses på ejendommen. Fjernelse af opstemningen og lukning af vandindtag finansierer kommunen efterfølgende med tilskud fra midler til vandløbsrestaurering, jf. finanslovens § 23.72.07.40. Vandløbsrestaureringer. Opkøbsordningen vil alene omfatte dambrug med en opstemning, der kommer til at indgå i vandplanerne for perioden 2010 – 15, og vil således sikre grundlaget for etablering af en optimal faunapassage i vandløbet.

Den miljømæssige effekt ved opkøb og fjernelse af opstemningen er større end det, der opnås ved etablering af omløbsstryg, da opkøb danner grundlag for en fjernelse af opstemningen og dermed genskaber vandløbets naturlige forløb og vandføring uden fysisk påvirkning som følge af dambrugsdrift.

Opkøb skal være frivilligt og vurderes alene at omfatte dambrug med dårlig økonomi og/eller forventninger om store investeringer i forbindelse med miljøgodkendelse. Opkøb vil ikke berøre højteknologiske dambrug og vil derfor ikke være begrænsende for vækst for dambrugserhvervet på landsplan, hvor det vil være muligt for erhvervet at få vækst samtidig med at reducere miljøpåvirkningen.

Den nye tilskudsordning vil indebære et tilbud fra kommunerne til dambrugsejerne om at nedlægge dambrug via køb af opstemningsret og vandindvindingsret til en pris på op til 15 kr. pr. kilo tilladeligt årlig foderforbrug til fiskeopdrættet. Kommunernes udgifter til køb af rettighederne finansieres via tilskud fra den nye tilskudsordning.

En tilsvarende tilskudsordning blev også forelagt Finansudvalget som aktstykke nr. 16 den 30. oktober 2014. Aktstykket blev tiltrådt, og tilskudsordningen blev gennemført i 2014.

Dispositionerne kan specificeres således på under- og standardkonti i 2015:

		Udgift, mio. kr.
§ 23.71.01.	Naturstyrelsen	
	10. Driftsbudget	
	18. Lønninger	0,5
	22. Andre ordinære driftsomkostninger	0,3
§ 23.72.07.	Vandløbsindsats	
	20. Dambrug	
	42. Overførselsudgifter til kommuner og regioner	19,2
§ 23.73.12.	Skovbrugsforanstaltninger iht. skovloven	
	20. Tilskud til skovbrugsforanstaltninger	
	45. Tilskud til erhverv	-20,0

- c. Sagen forelægges Finansudvalget, så den nye tilskudsordning kan etableres snarest.
- d. –
- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om tilslutning til at etablere en ny tilskudsordning med henblik på, at kommunerne kan opkøbe retten til at drive dambrug, som grundlag for vandløbsrestaurering. Udgiften på 20,0 mio. kr. i 2015 afholdes af den på finansloven for 2015 opførte bevilling på § 23.73.12 Skovbrugsforvaltning iht. skovloven, således at der på forslag til lov om tillægsbevilling for 2015 opføres følgende:

		Udgift
§ 23.71.01.	Naturstyrelsen (<i>Driftsbev.</i>)	0,8 mio. kr.
§ 23.72.07.	Vandløbsindsats (<i>Reservationsbev.</i>)	19,2 mio. kr.
§ 23.73.12.	Skovbrugsforanstaltninger iht. skovloven (<i>Reservationsbev.</i>)	-20,0 mio. kr.

f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 8. oktober 2015

EVA KJER HANSEN

/ Christian Bruhn Rieper

Til Finansudvalget.

Tiltrådt af Finansudvalget den 22-10-2015